

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף י' עמוד ב

רבי שמואל בר נחמני פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא: כגתחת הנעצוץ יעלה ברוש ותחת הסרפד יעלה הדס. תחת הנעצוץ - תחת המן הרשע שעשה עצמו עבודה זרה, דכתיב כדובכל הנעצוץ ובכל הנהללים, יעלה ברוש - זה מרדכי שנקרא ראש לכל הבשמים, שנאמר כהואתה קח לך בשמים ראש מר דרור ומתרגמינן: מרי דכי. תחת הסרפד - תחת ושתי הרשעה בת בנו של נבוכדנצר הרשע, ששרף רפידת בית ה', דכתיב כורפידתו זהב, יעלה הדס - זו אסתר הצדקת, שנקראת הדסה, שנאמר כזויהי אמן את הדסה. והיה לה' לשם - זו מקרא מגילה, לאות עולם לא יכרת - אלו ימי פורים.

אסתר פרק א

(יד) וְהִקְרַב אֵלָיו כְּרִשְׁנָא שֶׁתֵּר אֲדַמְתָּא תְּרִשִׁישׁ מֶרְס מֶרְסָנָא מְמוּכָן שֶׁבַעֵת שְׂרִי פֶרְס וּמְדִי רְאִי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיְשָׁבִים רְאִשְׁנָה בַּמְּלָכוֹת:

(טו) כְּדַת מַה לַעֲשׂוֹת בַּמְּלָכָה וְשִׁתִּי עַל אֲשֶׁר לֹא עָשִׂתָה אֶת מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ בְּיַד הַפְּרִיסִים: ט

(טז) וַיֹּאמֶר מוֹמֵכֵן מְמוּכָן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׂרִים לֹא עַל הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עֲוֹתָה וְשִׁתִּי הַמְּלָכָה כִּי עַל כָּל הַשְּׂרִים וְעַל כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ:

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יב עמוד ב

ויאמר ממוכן, תנא: ממוכן זה המן. ולמה נקרא שמו ממוכן - שמוכן לפורענות. אמר רב כהנא: מכאן שההדיוט קופץ בראש.

אסתר פרק א

(י) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בִּיָּין אָמַר לְמַהוֹמֵן בְּזַמְתָּ חֲרָבוֹנָא בְּגַתָּא וְאַבְגָּתָא זַתֵּר וְכַרְכַּס שֶׁבַעֵת הַפְּרִיסִים הַמְּשָׁרְתִים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ:

אסתר פרק ז

(ט) וַיֹּאמֶר חֲרָבוֹנָה אֶחָד מִן הַפְּרִיסִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה הֵעֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּן לְמַרְדְּכִי אֲשֶׁר דָּבַר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ עֵמֶד בְּבֵית הַמֶּן גְּבַהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תִּלְהוּ עָלָיו

אבן עזרא אסתר פרק א

חרבונא - רבים פירשו שהיה חרבו של המן במהרה כי נא כמו עתה, גם יש במדרש שהיה אליהו, והטעם שדבר טוב ועשה כמעשה אליהו, והאמת כי אלה השמות הנזכרים במגלה הם פרסיים כן ממוכן ואסתר מתורגם הדסה ואילו היו השמות עבריים לא נוכל לדעת טעמם כי אין השמות נמצאים על מתכונת אחת כי הנה ברעה שהבי"ת איננו שורש אמרו ברעה ונח מן ינחמנו ושמואל מגזרת שאול כאשר אפרש במקומו

אבן עזרא אסתר פרק ז

(ט) חרבונה - יש אומרים כי אליהו ז"ל נדמה למלך כדמות סריס:

אסתר פרק ד

(ה) ותקרא אסתר להתקף מסריסי המלך אשר העמיד לפניו ותצוהו על מרדכי לדעת מה זה ועל מה זה:

(ו) ויצא התקף אל מרדכי אל רחוב העיר אשר לפני שער המלך:

(ז) ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על גנזי המלך ביהודיים ביהודים לאבדם:

(ח) ואת פתשגן כתב הדת אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו להראות את אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה:

(ט) ויבוא התקף ויגד לאסתר את דברי מרדכי:

(י) ותאמר אסתר להתקף ותצוהו אל מרדכי:

אבן עזרא אסתר פרק ד

ש בדברי יחיד שהתקף הוא דניאל והקרוב אלי כי לא נמשכו ימיו עד מלוך אחשורוש כי זקן היה ומעלת החכמה לא תסור:

עזרא פרק א

(ז) והמלך כורש הוציא את כלי בית יקנוק אשר הוציא נבוכדנצר מירושלם ויתנם בבית אלקיו:

(ח) ויציאם כורש מלך פרס על יד מתרדת הגזבר ויספרם לששבצר הנשיא ליהודה:

רש"י עזרא פרק א

ואמרו רבותינו הוא ששבצר הוא דניאל ולמה נקרא שמו ששבצר שעמד בשש צרות: